
Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Spiren

2023

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Over de sidste 2 år har vi haft særligt fokus på følgende:

Børnesynet:

Vi har haft særligt fokus på at arbejde ud fra et anerkendende børnesyn, hvor barnet har en værdi i sig selv, og hvor barnet ses som en selvstændig og kompetent person. Det er vigtigt for os, at barnet får lov til at være barn, og at der gives plads til forskellighed. Det er vigtigt, at barnet får lov til at lege, og at det får plads til at udvikle sig i sit eget tempo. Vi giver barnet medbestemmelse, og vi gør det til en aktiv medskab i dets egen læring. Vi sørger for, at dagligdagens aktiviteter er præget af både de voksnes og børnenes idéer. Vi har haft særligt fokus på at skabe inkluderende børnefællesskaber, hvor alle børnene føler, at de er værdifulde for fællesskabet.

Dannelse og børneperspektiv:

Vi har haft særligt fokus på at skabe en god relation til det enkelte barn, da en god relation skaber tryghed og tillid imellem barnet og den voksne, hvilket gør, at barnet får lyst til at dele sine tanker og følelser med den voksne, hvorved den voksne får forståelse for barnets perspektiv.

Når vi reflekterer over vores pædagogiske praksis, foregår det med et særligt fokus på barnets perspektiv. Vi forsøger så vidt muligt at sætte os ind i barnets tanker og følelser, så vi dermed kan skabe de bedste udviklings- og læringsforudsætninger for det enkelte barn.

Overgangen fra børnehave til skole:

Vi har haft særligt fokus på at skabe sammenhæng imellem børnehave og skole. I overgangen til førskolegruppen tager vi hensyn til det enkelte barns behov. Vi lægger vægt på den gode overgang, og vi sørger derfor for, at der er kendte voksne, når børnene rykker fra Spiren til Spirevuppen (førskolegruppen). I nogle tilfælde kan der være overleveringsmøder imellem personalet fra de forskellige stuer, hvor forældrene også kan deltage.

Førskolebørnene går i brobygning på byens to skoler fra januar til juni for at skabe tryghed i overgangen til skolen. Vi er begyndt at have overgangssamtaler med Distriktsskolen, hvor både skolen, børnehaven, forældrene og børnene deltager. Her taler vi om det enkelte barns behov i forhold til skolestart for at skabe den bedst mulige overgang for børnene.

De øvrige læreplanstemaer:

Selvom vi har haft særligt fokus på de ovenstående punkter, har vi naturligvis bevæget os hele vejen rundt om det pædagogiske grundlag i læringsblomsten, da de forskellige delelementer i det pædagogiske grundlag ofte lapper ind over hinanden. Det vil sige, at selvom vores særlige fokus har været på eksempelvis dannelse og børneperspektiv, så er det svært at tale om dannelse og børneperspektiv uden også at komme ind på de andre delelementer i det pædagogiske grundlag.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi har arbejdet med evaluering på følgende måde:

Vi udarbejder typisk SMTTE-modeller i forbindelse med planlægning, udførelse og evaluering af vores pædagogiske praksis.

Ud over den skriftlige evaluering, evaluerer vi mundtligt på stuemøder og personalemøder, og vi justerer løbende på vores pædagogiske praksis, hvis vores evalueringer viser, at der er behov for justeringer.

Pædagogerne har refleksionstid før personalemøderne, hvor der er også mulighed for evaluering, og derudover har pædagogerne en times forberedelse om ugen, som også kan bruges på evaluering.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

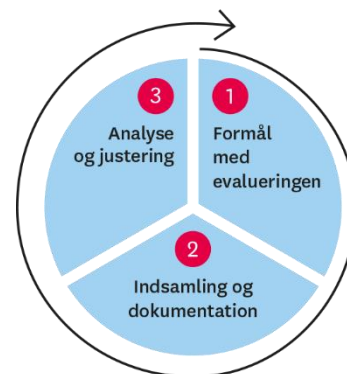
Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi har hver fået et udskrevet eksemplar af vores skriftlige læreplan, så vi har haft mulighed for løbende at slå op i den for at sikre, at de ting, der står i læreplanen, også er de ting, som vi gør i praksis.

Når vi laver SMTTE-modeller på stuerne, skriver vi altid på, hvilke læreplanstemaer, vi arbejder ud fra i de enkelte forløb/aktiviteter.

Vi arbejder i små grupper, så hvis der er 18 børn og 3 voksne på en stue, så har hver voksen 6 børn i deres gruppe. De små grupper skaber bedre udviklings- og læringsforudsætninger for børnene, da der er støtte mulighed for fordybelse og større fokus på det enkelte barn.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringsskemaet.

Spiren har fire stuer, som arbejder med forskellige emner med udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan og resultatet af Kompetencehjulet.

Der har været emner som:

- Læseleg (dialogisk læsning)
- Farver og former
- Rim og remser
- Papir
- Kroppen
- Årstiderne
- Fri for mobberi
- Halloween
- "Hvem er jeg?"

I forbindelse med ovenstående emner er der udarbejdet SMTTE-modeller, hvor evaluering af emnet indgår som det sidste bogstav i SMTTE. I nogle tilfælde er der blevet evalueret løbende, og i andre tilfælde er der blevet evalueret til sidst.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Dokumentationen har været:

- Billeder
- Praksisfortællinger
- Tegninger
- Brug af refleksionsark
- Evaluering af målet i SMTTE-modellen.

For at iagttage børnenes udvikling, læring og trivsel i forbindelse med emnerne, har vi holdt øje med, om børnene har viderefundet, hvad de har lært til andre børn, forældre og personalet, da dette er en god indikator for, om børnene har opnået det med emnet, som var hensigten.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Når vi har evalueret på vores emner, har vi overvejet, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø har haft indflydelse på børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse. Det har især været gavnligt for børnene, at emnerne er blevet udført i de små grupper, da der her har været plads til at fordybe sig bedre med børnene og se det enkelte barns behov.

Vi har haft fokus på at skabe læringsrum, som har lagt op til fordybelse for både børn og voksne. Når vi arbejder med de forskellige emner, placerer vi os rundt omkring i institutionen, så vi skaber ro og plads til fordybelse i de fysiske rammer. Derudover skaber den voksne plads til udvikling og læring for det enkelte

barn ved at møde barnet på en anerkendende og rummelig måde, og den voksne sørger for løbende at justere den pædagogiske aktivitet for at imødekomme børnenes forskellige læringsforudsætninger.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Når vi i vores evalueringer af de pædagogiske aktiviteter erfarer, at der er noget, der ikke fungerer, er vi nysgerrige på, hvorfor det ikke fungerede. Her tager vi børnenes briller på og forsøger at indtage barnets perspektiv for at undersøge, hvorfor vores tiltag ikke fungerede.

En god hjælp i sådan en situation er at lave børneinterviews, hvor børnene får lov til at evaluere et emne eller en aktivitet, så vi hører med børnenes ord, hvad der har været godt, og hvad der har været knap så godt. På den måde kan vi tilpasse aktiviteten, så den fanger alle børnene og skaber gode lærings- og udviklingsforudsætninger for hele børnegruppen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vi orienterer forældrerådet om den styrkede pædagogiske læreplan, og ud fra dette er der en drøftelse i forældrerådet.

Er der ændringer eller nye tiltag, bliver det vendt i forældrerådet.

Områdebestyrelsen inddrager også forældreråde, hvis de søger et bredere perspektiv på en sag.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Fremadrettet vil vi have mere fokus på børn i udsatte positioner. Vi vil både have fokus på, at de nye børn bliver inkluderet i børnefællesskabet, men vi vil også have fokus på at styrke vores tosprogede børns sproglige udvikling, så deres manglende sprog ikke bliver en barriere for dem i forbindelse med at blive inkluderet i børnefællesskabet.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der

er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Måden vi organiserer vores evalueringskultur på, tager udgangspunkt i de styrkede pædagogiske læreplaner. Ved at inddrage de forskellige læreplanstemaer i planlægningen af vores pædagogiske praksis, sørger vi for, at vi hele tiden arbejder ud fra de styrkede læreplaner.

Vi kan med fordel anvende flere forskellige evalueringsmetoder; herunder blandt andet børneinterviews og videooptagelser, da vi hovedsageligt dokumenterer vores praksis igennem billeder og observationer.

Vi vil løbende tage evaluering op som et punkt på vores personalemøder, så vi derved sikrer, at hele personalegruppen huske at evaluere deres pædagogiske praksis.

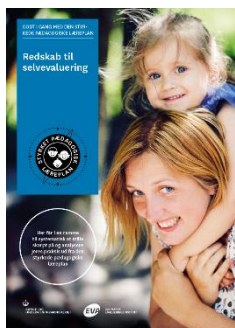
Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Arbejdet med denne evaluering har givet god anledning til at dykke ned i vores skriftlige pædagogiske læreplan, og det har synliggjort for os, hvor der er behov for ændringer og justeringer, så vores læreplan afspejler de krav, der stillet samt synliggør Spirens værdigrundlag.

Vores fag er dynamisk, og der bliver løbende indført nye tiltag og stillet nye krav til den pædagogiske praksis, så derfor er det vigtigt, at vi løbende ajourfører vores skriftlige pædagogiske læreplan for at sikre overensstemmelse med den seneste udvikling på vores område.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC